

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан інженерно-педагогічного
факультету
професор Кільдеров Д.Е.

« 31 » серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

(назва навчальної дисципліни)

освітнього ступеня

бакалавр

(назва освітнього рівня)

галузі знань

01 Освіта/Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності

015 Професійна освіта

(код і назва спеціальності)

спеціалізації

015.16 Сфера обслуговування

освітня програма

**Професійна освіта. Готельно-ресторанна
справа**

Шифр за навчальним планом ЗП 07

Робоча програма розроблена на підставі вимог Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 01 – «Освіта/Педагогіка», спеціальності 015 – «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 р. № 1460.

Розробники програми:

Субіна О. О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики професійної підготовки

Антіпова Наталія Павлівна, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри теорії та методики професійної підготовки

Затверджено на засіданні кафедри теорії та методики професійної підготовки

«31» серпня 2021 року, протокол № 1

Завідувач кафедри

Титова Н.М

I. Опис дисципліни

Шифр дисципліни ЗП 07

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Кількість кредитів – 3		Методи навчання лекції, тренінги, ігрові ситуації. Інтерактивні методи, активні методи, проблемно-пошукові методи, науково-дослідна робота студентів, дискусії, презентації і круглі столи. Форми поточного контролю – письмові роботи, тестування
Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	Загальна кількість годин - 90		
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Освітній рівень Бакалавр	Лекції:		
	18	-	
	Семінарські (практичні) заняття:		
Нормативна	16	-	
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 2020 р.	-	-	
	Індивідуальна робота:		
Семестр 4	-	-	
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2 - самостійна робота	56	-	
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - українська	<i>0,6/1</i>	-	

Предмет вивчення навчальної дисципліни: законодавчо-правові аспекти у сфері професійної освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: успішне засвоєння дисципліни «Теоретико-правові основи професійної освіти» передбачає знання з таких шкільних предметів, як «Правознавство», «Людина і світ», а також пов'язане з вивченням таких дисциплін, як «Професійна педагогіка», «Методика професійного навчання».

Мета навчальної дисципліни: сформувати у студентів розуміння правової основи професійної освіти, шляхів її реформування та модернізації; розкрити основні закономірності процесу реалізації державних та міжнародних нормативно-правових засад у галузі професійної освіти, особливості забезпечення якості освіти та реалізації академічних прав і свобод в освітній діяльності; проаналізувати основні міжнародні нормативні

документи у галузі освіти та умови їх імплементації в українській освітній практиці.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування у студентів знань про законодавчу базу освіти в Україні;
- ознайомлення їх з нормативними засадами реалізації освітнього процесу в системі професійної освіти;
- вивчення вимог чинного законодавства щодо реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу;
- формування навичок порівняльно-правового дослідження у сфері освітнього законодавства;
- формування навичок користування довідковими правовими системами та самостійної роботи з освітнім законодавством;
- формування навичок використовувати теоретико-правовий інструментарій у подальшій професійній діяльності.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Вивчення навчальної дисципліни передбачає оволодіння:

1) загальними компетентностями:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями..

2) спеціалізованими (фаховими) компетентностями:

ФК 8. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.

Програмними результатами навчання:

ПР 12. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

ПР 15. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в закладах освіти та готельно-ресторанного господарства.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **3 кредити ЄКТС – 90 годин.**

№ п/п	Назва модулів і тем	Кількість годин				
		Всього	Аудиторні			Самостійна роб.
			Всього аудиторних	Лекції	Семинарські	
	Змістовий модуль I. Сучасні тенденції розвитку професійної освіти у нормативно-правових актах	90	34	18	16	56
1.	Тема 1.1 Розвиток професійної освіти та освітнього законодавства у загальнонаціональному та міжнародному вимірах	14	4	2	2	10
2.	Тема 1.2 Інтеграційні процеси в освіті та Європейському освітньому просторі	17	8	4	4	9
3.	Тема 1.3 Нормативне забезпечення реалізації професійної освіти в Україні	17	8	4	4	9
4.	Тема 1.4 Нормативне забезпечення автономії навчальних закладів та академічних прав і свобод учасників освітнього процесу	13	4	2	2	9
5.	Тема 1.5 Вимоги чинного законодавства щодо організації педагогічної освіти в Україні	13	4	2	2	9
6.	Тема 1.6 Нормативно-правові засади забезпечення якості, конкурентності та доступності в українській освіті	16	6	4	2	10
Види контролю	<i>Вхідний контроль</i>					
	<i>Контроль на аудиторних заняттях</i>					
	<i>Контроль самостійної роботи</i>					
	<i>Модульна контрольна робота</i>					
Підсумк. контроль	ЗАЛІК					
Всього годин:		90	34	18	16	56

IV. Зміст дисципліни

№ п/п	4.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
1.	<p>Змістовий модуль I. Сучасні тенденції розвитку професійної освіти у нормативно-правових актах</p> <p>Тема 1.1 Розвиток професійної освіти та освітнього законодавства в загальнонаціональному та міжнародному вимірах.</p> <p>Освіта як ключовий чинник суспільного прогресу, успішного розвитку націй, держав, кожної людини. Особливості реалізації професійної освіти у сучасних умовах цивілізаційного розвитку: глобалізація, мобільність, змінність, інноваційність, інтелектуалізація, інформатизація, демократизація, конкурентність тощо.</p> <p>Особливості формування освітнього законодавства в умовах глобалізаційних та інтеграційних світових процесів. Основні характеристики нормативного забезпечення в сфері освіти на міжнародному та національному рівнях : Закон України «Про освіту». Закон України «Про професійно-технічну освіту». Закон України «Про вищу освіту». Національна доктрина розвитку освіти. Нормативно-правові документи, що регулюють діяльність системи освіти, визначають основні напрями її реформування. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року.</p>	14	2
3.	<p>Тема 1.2 Інтеграційні процеси в світовому та Європейському освітньому просторі.</p> <p>Глобалізаційні процеси та їх вплив на систему професійної освіти. Особливості освітніх реформ у країнах Європейського Союзу (ЄС), їх характеристика та нормативне забезпечення. Нормативно-правові засади реалізації вимог Болонського процесу та їх імплементація в Україні.</p> <p>ECTS як основа забезпечення права на мобільність в Європейському освітньому просторі, основні вимоги щодо застосування. Компетентнісний підхід та нормативна база щодо його реалізації. Дублінські дескриптори, Європейська рамка кваліфікацій, Міжнародна стандартна класифікація освіти: концептуальні підходи до реалізації цих документів у вітчизняній освіті.</p>	17	4

<p>Тема 1.3 Нормативне забезпечення реалізації професійної освіти в Україні.</p> <p>Основні етапи розвитку професійної освіти в Україні за радянських часів та за період незалежності України, їх нормативно-правове забезпечення. Аналіз досягнень у процесі модернізації професійної освіти в Україні.</p> <p>Урахування позитивного зарубіжного досвіду у розробленні перспективних напрямів розвитку професійної (професійно-технічної) освіти в Україні. Рівні професійно-технічної освіти, вимоги до їх набуття. Дуальна освіта, вимоги щодо її реалізації. Стратегія реформування професійної (професійно-технічної) освіти в Україні. Запровадження Національної рамки кваліфікацій (НРК) як системного й структурованого за компетентностями опису кваліфікаційних рівнів.</p>	17	4
<p>Тема 1.4 Нормативне забезпечення автономії навчальних закладів та академічних прав і свобод учасників освітнього процесу.</p> <p>Сутність автономії закладів вищої освіти і академічних свобод учасників освітнього процесу відповідно до нормативно-правових міжнародних та державних документів. Основні принципи реалізації автономії та академічних свобод освітніх закладів, етапи їх розвитку та відображення в міжнародних правових актах. Концепція академічних свобод - невід'ємна частина академічної культури в країнах Європи. Права і обов'язки педагогічних і науково-педагогічних кадрів в Україні.</p> <p>Сутність рекомендацій ЮНЕСКО «Про становище вчителів», прийнятих спеціальною міжурядовою конференцією з питань статусу вчителів (Париж, 1966); «Рекомендація ЮНЕСКО про статус викладацьких кадрів закладів вищої освіти», прийнята 11 листопада 1977 р. на Генеральній конференції ООН з питань освіти, науки и культури (ЮНЕСКО) в Парижі, Рекомендацій ЮНЕСКО і МОП від 21.10.1997 р. «Про статус викладацьких кадрів вищих учбових закладів»</p>	13	2
<p>Тема 5. Вимоги чинного законодавства щодо організації педагогічної освіти в Україні .</p> <p>Характеристика чинних нормативно-правових документів з питань забезпечення національної педагогічної освіти у контексті сучасних запитів до працівників освітньої сфери. Особливості ринку праці для педагогічних фахівців у сучасному суспільстві.</p>	13	2

	<p>Пріоритетні напрями оптимізації добору, підготовки та створення умов для ефективної діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників. Механізми забезпечення взаємодії у системі «освіта – ринок праці».</p> <p>Співпраця України і зарубіжних країн у розв'язанні проблем кадрового забезпечення системи освіти. Актуальні завдання формування нового педагога для об'єднаної Європи XXI ст. Роль «Педагогічної конституції» (авт.-розробники) В. Андрущенко (Україна), М. Гунцінгер (Німеччина) та А. Гайжутіс (Литва)) у створенні конституційної платформи підготовки нового педагога для об'єднаної Європи XXI століття. Європейські вимоги до компетентностей педагогічних працівників.</p> <p>Тема 6. Нормативно-правові засади забезпечення якості, конкурентності та доступності професійної освіти в Україні.</p> <p>Якість освіти та нормативні вимоги щодо її забезпечення на державному та міжнародному рівні. Чинне законодавство про рівний доступ до якісної освіти для кожної дитини. Нормативно-правове забезпечення щодо доступності освіти для різних категорій громадян України.</p> <p>Інклюзивна освіта як пріоритетний напрям державної політики в професійній освіті України. Нормативно-правове забезпечення. Завдання інклюзивної освіти. Пріоритети освітньої політики у сфері спеціальної освіти.</p> <p>Формування людиноцентрованого навчального середовища в освіті. Взаємодія у системі «освіта – ринок праці». Соціальний вимір освіти. Інтеграція освіти, досліджень та інновацій («трикутника знань») у вищій школі. Проблеми і перспективи розвитку науки у ЗВО.</p> <p>Освіта дорослих як невід'ємна складова освіти впродовж життя. Особливості нормативно-правового забезпечення в Україні. Формальна, неформальна, інформальна освіта в системі освіти дорослих. Характеристика здобутків у сфері освіти дорослих. Аналіз сучасного стану і проблем освіти дорослих (післядипломна освіта, професійне навчання на виробництві, професійна освіта й перепідготовка безробітних, перепідготовка дорослих з особливими потребами, освіта людей третього віку). Упущення і прорахунки у сфері освіти дорослих. Пріоритети розвитку галузі.</p>	16	4
--	---	----	---

4.2. Плани семінарських занять

Тема 1.1 Розвиток професійної освіти та освітнього законодавства в загальнонаціональному та міжнародному вимірах (2 год.)

План.

I. Теоретична частина.

Поняттєво-категорійний апарат теми.

1. Теоретико-правові основи професійної освіти як наука і як навчальна дисципліна.

2. Основні характеристики освіти в контексті сучасних цивілізаційних викликів.

3. Пріоритети сучасної освітньої політики.

II. Практичне завдання.

Аналіз основних нормативних документів освітньої політики України: Закону України «Про освіту», «Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», щодо їх сутності та основних завдань по реалізації освітньої політики держави.

Рекомендовані інформаційні джерела: [4; 6; 7; 11; 15; 16; 17; 22; 28; 30; 31; 42; 44;]

Тема 1.2 Інтеграційні процеси в світовому та Європейському освітньому просторі, їх нормативне забезпечення. (4 год.)

План.

I. Теоретична частина.

Поняттєво-категорійний апарат теми.

1. Нормативні документи Загальноєвропейського простору вищої освіти.

2. Компетентнісний підхід в освіті.

3. Дублінські дескриптори.

4. Європейська та Національна рамки кваліфікацій.

5. Довідник користувача ECTS та Проект Tuning.

II. Практичне завдання. Порівняльний аналіз сучасного освітнього законодавства Української держави та інших країн. Формулювання висновків щодо ефективності нормативного забезпечення системи освіти України у відповідності до міжнародних та європейських вимог.

Рекомендовані інформаційні джерела: [7; 8; 47; 49; 53]

Тема 1.3 Нормативне забезпечення реалізації професійної освіти в Україні. (4 год.)

План.

I. Теоретична частина.

Поняттєво-категорійний апарат теми.

1. Визначення поняття «професійна (професійно-технічна) освіта», її сутності та умов реалізації.
2. Нормативно-правова база професійно-технічної освіти.
3. Стандарти професійно-технічної освіти.

II. Практичне завдання.

Визначення основних завдань модернізації та розвитку професійної (професійно-технічної) освіти в Україні, відповідно до «Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» та Рекомендацій 2006/962/ЄС Європейського Парламенту та Ради (ЄС) «Про основні компетенції для навчання протягом усього життя» від 18 грудня 2006 року.

Рекомендовані інформаційні джерела: [4; 8; 11; 47; 49; 50]

Тема 1.4 Нормативне забезпечення автономії навчальних закладів та академічних прав і свобод учасників освітнього процесу (2 год.)

I. Теоретична частина.

Поняттєво-категорійний апарат теми.

1. Академічні свободи і автономія університетів.
2. Декларації та кодекси з питань педагогічної етики.
3. Концепція академічних свобод в країнах Європи.

II. Практичне завдання.

1) Аналіз Лімської Міжнародної декларації «Про академічну свободу і автономію вищих навчальних закладів», можливості застосування її положень в Україні.

2) Аналіз Рекомендацій ЮНЕСКО і МОП від 21.10.1997 р. «Про статус викладацьких кадрів вищих учбових закладів».

3) Характеристика міжнародних програми в галузі розвитку академічних свобод педагогічних кадрів.

Рекомендовані інформаційні джерела: [1; 7; 18; 26; 28; 31; 52].

Тема 1.5 Вимоги чинного законодавства щодо організації педагогічної освіти в Україні (2 год).

I. Теоретична частина.

Поняттєво-категорійний апарат теми.

1. Характеристика освітньої політики з питань кадрового забезпечення національної освіти: нормативна база.

2. Галузева концепція розвитку неперервної педагогічної освіти.

3. Педагогічна Конституція Європи.

II. Практичне завдання.

Порівняльний аналіз державних та світових стандартів в галузі педагогічної освіти.

Рекомендовані інформаційні джерела: [2; 9; 23; 24; 48].

Тема 1.6 Нормативно-правові засади забезпечення якості,

конкурентності та доступності в професійної освіти в Україні (2 год.)

I. Теоретична частина.

Поняттєво-категорійний апарат теми.

1. Визначення сутності категорій якості, доступності та конкурентоспроможності освіти.
2. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG).
3. Соціальний вимір професійної освіти.
4. Сутність інклюзивної освіти, її завдань і вимог щодо реалізації в Україні.
5. Формування людиноцентрованого навчального середовища в професійній освіти.

II. Практичне завдання.

Аналіз державних і зарубіжних програм із забезпечення якості, доступності та конкурентності в галузі професійної освіти.

Рекомендовані інформаційні джерела: [11; 29; 52; 53].

4.3. Організація самостійної роботи студентів

Зміст завдань для самостійної роботи студентів та форми звітності:

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1.1 Розвиток професійної освіти та освітнього законодавства в загальнонаціональному та міжнародному вимірах 1. Основні нормативні документи , що регулюють правові відносини в галузі освіти. 2. Особливості формування освітнього законодавства в умовах глобалізаційних та інтеграційних світових процесів. 3. Основні характеристики глобалізованого освітнього простору та міжнародних нормативних документів у галузі освіти.	10
2.	Тема 1.2 Інтеграційні процеси в світовому та Європейському освітньому просторі. 1. Формування Європейського простору вищої освіти: передумови, сутність, завдання, нормативне забезпечення. 2. Сутність і значення Великої хартії університетів. 3. Нормативне забезпечення права на академічну мобільність. 4. Сутність і значення основних нормативних документів Болонського процесу.	9

	5. Нормативне забезпечення реалізації компетентнісного підходу в Європейській освіті. 6. Зміст та значення Міжнародної стандартної класифікації освіти.	
3.	Тема 1.3 Нормативне забезпечення реалізації професійної освіти в Україні. Освітні зміни та інновації в професійно-технічній освіті України: характеристика в контексті останніх стратегій освітніх реформ. 1. Нормативне забезпечення та умови реалізації дуальної професійно-технічної освіти. 3. Вплив глобалізації, інтернаціоналізації та європеїзації на освітні реформи в галузі професійно-технічної освіти в Україні.	9
4.	Тема 1.4 Нормативне забезпечення автономії навчальних закладів та академічних прав і свобод учасників освітнього процесу. 1. Сутність нормативно-правових актів щодо забезпечення академічних свобод учасників освітнього процесу в Україні. 2. Декларація академічної свободи (2007) про права людини в науковій діяльності. 3. Відображення статусу викладацьких кадрів у міжнародних нормативних актах та можливості їх застосування в Україні.	9
5.	Тема 1.5 Вимоги чинного законодавства щодо організації педагогічної освіти в Україні 1. Вимоги до педагогічної підготовки в умовах Європейського освітнього простору. 2. Ціннісні пріоритети педагогічної діяльності та їх відображення в освітніх нормативних документах. 3. Нормативне забезпечення навчання протягом життя в педагогічній практиці.	9
6.	Тема 1.6 Нормативно-правові засади забезпечення якості, конкурентності та доступності в професійної освіти в Україні 1. Вітчизняний досвід забезпечення якості освіти. 2. Забезпечення якості освіти та використання інструментів її моніторингу у міжнародній практиці. 3. Практика реалізації інклюзивної освіти в Україні. 4. Особливості нормативного забезпечення гендерної освіти.	10
	Разом	56

Від студентів *вимагається*:

1. Ведення тематичного словника.

2. Опрацювання літератури з кожної теми за формою, яка обирається самостійно (план-конспект, опорний конспект, тези, таблиця, схема тощо), з комплексним аналізом процесів, що відбуваються у сфері освітньої політики. Список рекомендованої літератури до кожної теми можна доповнити науковими джерелами, які студент підібрав самостійно. Доцільно порівнювати виклад (або зміст) матеріалу з визначеного питання в різних джерелах.

3. Застосовування положень нормативно-правових актів для осмислення й аналізу специфіки планування і впровадження освітньої політики в загальнонаціональному та міжнародному вимірах, висловлення своїх міркувань щодо проблемних питань, які виникають під час аналізу освітньої політики.

4. Застосовування знань сучасних досліджень, проблем і тенденцій розвитку освітньої політики у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають у галузі освіти.

4.4.Звітність у формі індивідуального навчально-дослідного завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з навчальної дисципліни «Теоретико-правові основи професійної освіти» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати аналітично-дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчальної дисципліни, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах робочої навчальної програми дисципліни, яка виконується на основі знань,

умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять та СРС і охоплює декілька тем або один із змістових блоків навчального дисципліни.

Види ІНДЗ, вимоги до їх оформлення та оцінювання:

✓ наукове дослідження у вигляді творчого проекту (машинописний варіант, відеоряд у вигляді презентації у програмі PowerPoint), що охоплює змістовий блок одного із модулів.

Орієнтовна структура ІНДЗ у вигляді творчого проекту – зміст, вступ, основна частина, висновки (проектне рішення), список використаних джерел, додатки. Один із додатків – Презентація у програмі PowerPoint.

✓ наукове дослідження у вигляді наукового реферату.

Орієнтовна структура ІНДЗ у вигляді наукового реферату – зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел.

✓ наукове дослідження у вигляді есе.

Тема творчого проекту визначається студентом і узгоджується з викладачем. Орієнтовні напрями творчих проектів :

1. Порівняльний аналіз освітньої політики України та іншої країни (за вибором студента) в галузі (вибір галузі освіти обґрунтовується студентом).

2. Вплив міжнародних порівняльних досліджень в освіті на формування освітньої політики в Україні та інших країн (за вибором студента).

4.5. Орієнтовна тематика рефератів:

1. Пріоритети й основні світоглядні орієнтації в освітній документації держави.

2. Забезпечення права на освіту в міжнародних і державних документах.

3. Розвиток, завдання і документи Болонського процесу.

4. Імплементация основних документів Болонського процесу в українській освіті.

5. Нормативне визначення прав і обов'язків учасників освітнього процесу.

6. Особливості організації рівневої професійної освіти в закладах професійної (професійно-технічної) освіти.
7. Моніторинг якості освіти як пріоритетне завдання забезпечення ефективної освіти в Україні.
8. Нормативне забезпечення реалізації соціального виміру професійної освіти.
9. Теоретико-правові засади у підготовці педагогічних кадрів: вітчизняний і світовий досвід.
10. Нормативно-правові передумови формування корпоративної культури педагогічного закладу.

4.6 Орієнтовна тематика есе

1. Загальні та фахові компетентності педагогічних працівників.
2. Теоретико-правові основи професійної освіти в трансформаційному суспільстві.
3. Глобалізація і розвиток професійної освіти.
4. Європеїзація і розвиток професійної освіти в Україні.
5. Інтернаціоналізація професійної освіти: інституційні та / або організаційні підходи.
6. Цінності відкритого суспільства в професійній освіті.
7. Автономія та самоврядування в професійній освіті.

У табл. 4.2 і 4.3 подано відповідно критерії оцінювання наукового дослідження у вигляді творчого проекту, наукового реферату, шкалу оцінювання науково-педагогічного дослідження у вигляді творчого проекту, наукового реферату, есе.

Таблиця 4.2

**Критерії оцінювання наукового дослідження у вигляді творчого проекту,
наукового реферату, есе**

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети і завдань дослідження	2
2.	Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності	3
3.	Доказовість висновків та власної позиції, науково обґрунтовані пропозиції щодо розв'язання проблеми в умовах вітчизняної системи освіти, визначення перспектив дослідження	3
4.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки (якщо вони є))	2
5.	Розроблення і захист наукового проекту у програмі PowerPoint (Презентація)	5
Разом		15

Таблиця 4.3

Шкала оцінювання науково-педагогічного дослідження у вигляді творчого проекту, наукового реферату, есе
(машинописний варіант + Презентація)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	15-13 (А)	Відмінно
Достатній	12-11 (В), 11-10 (С)	Добре
Середній	9-8 (D), 7-6 (E)	Задовільно
Низький	6-5 (Fх), 4-0 (F)	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної

дисципліни «Теоретико-правові основи професійної освіти». Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 15 балів.

V. Контроль якості знань студентів

Головним завданням всіх методів контролю з дисципліни «Теоретико-правові основи професійної освіти» є забезпечення контрольних-регулювальних заходів, що передбачає орієнтацію всіх форм контролю на органічний взаємозв'язок з навчальним процесом і виконання наступних функцій:

- стимулюючої, що забезпечує мотивацію студентів до навчання;
- коригуючої, що реалізується шляхом подолання недоліків у знаннях студентів;
- діагностичної, що вказує на рівень, якість та причини досягнення результатів навчання студентів;
- навчальної, яка дозволяє в процесі контрольних заходів поглибити наявні та набути нові знання, вміння та навички;
- інформаційної, що інформує про ступінь успішності в досягненні освітніх стандартів;
- розвивальної, що сприяє розвитку уваги, запам'ятовування матеріалу, мислення, інтелектуального потенціалу тощо;
- виховної, що розвиває морально-етичні якості;
- управлінської, яка забезпечує оптимальну організацію й перебіг навчального процесу.

У процесі оцінювання навчальних досягнень з курсу «Теоретико-правові основи професійної освіти» застосовуються такі методи контролю:

- **методи усного контролю**, що здійснюється шляхом індивідуального або фронтального опитування;
- **методи письмового контролю**, що проводяться шляхом експрес опитування, виконання індивідуальних завдань, модульних контрольних робіт;

- метод самоконтролю, що реалізується шляхом самоаналізу.

Порядок оцінювання знань студентів

Оцінювання знань студентів з курсу «Теоретико-правові основи професійної освіти» здійснюється відповідно до вимог Порядку організації і проведення контролю та оцінювання, затвердженого Вченою радою НПУ імені М.П.Драгоманова від 3.11.2011 р., протокол № 3.

Сукупна поточна успішність студента з навчальної дисципліни за семестр оцінюється від 0 до 100 балів включно. Результати оцінювання за 100-бальною шкалою переводяться відповідно в національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу ЄКТС.

Результати оцінювання поточної навчальної роботи студентів відображаються викладачем у «Журналі обліку роботи академічних груп» відповідно до критеріїв оцінювання визначених у робочій програмі дисципліни.

У разі відсутності студента на заняттях викладач у «Журналі обліку роботи академічних груп» робить відповідну відмітку згідно з правилами ведення журналу. Пропущені семінарські заняття підлягають обов'язковому відпрацювання.

Протягом одного відпрацювання студент не може перекрити більше двох пропусків занять.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Теоретико-правові основи професійної освіти» здійснюється у **формі заліку**, що передбачає оцінювання рівня володіння студентами навчального матеріалу дисципліни за результатами виконання усіх видів навчальних завдань, що виносяться на поточний контроль, тобто – за результатами поточної успішності.

Поточна успішність з дисциплін оцінюється від 0 до 100 балів включно.

Студент одержує залік, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів. Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів з дисципліни.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Якщо студент за результатами підсумкової атестації набрав від 0 до 34 балів, він повинен пройти повторне вивчення навчальної дисципліни відповідно до порядку, визначеного в університеті, і лише після цього перескладати підсумковий контроль (екзамен, залік) на загальних підставах.

Залік оформлюється під час останнього семінарського заняття у відповідному семестрі.

Якщо дисципліна вивчається протягом 2-х і більше семестрів з підсумковим контролем у формі заліку, то для визначення підсумкової оцінки розраховується середній бал за результатами поточної успішності в усіх семестрах, в яких вивчалася дисципліна.

Порядок переведення підсумкових результатів до національної (4-х бальної) та європейської шкали ECTS та загальні критерії оцінювання успішності студентів представлені в таблицях 5.1 і 5.2.

Таблиця 5.1

Порядок переведення шкали оцінювання університету в національну шкалу та шкалу ECTS:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	

60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 5.2.

Таблиця 5.2

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

<i>Оцінка</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння успішно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні навчальних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

**Розподіл балів
за видами поточного та модульного контролю**

№ п/п	Вид діяльності	Максималь на кількість балів	Кількість робіт	Результа т
1.	Експрес-опитування	3	7	20
2.	Семінарські заняття	5	7	35
3.	Модульна робота (виконання ІНДЗ)	10	1	10
4.	Активність на заняттях	2	7	15
5.	Ведення конспекту лекцій	5	1	5
6.	Тест	10	1	10
7.	Ведення тематичного словника	5	1	5
Підсумковий бал				100

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
 - ✓ повний обсяг їх виконання;
 - ✓ якість виконання навчальних завдань;
 - ✓ самостійність виконання;
 - ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

VI .Навчально-методична карта дисципліни «Теоретико-правові основи професійної освіти»

Разом: 90 год., з них 18 год. – лекції, 16 год. – семінарські заняття, 56 год. – самостійна робота

Назва модуля	ЗМ1 Сучасні тенденції розвитку професійної освіти у нормативно-правових актах.
Кількість балів зі змістового модуля	100
№ лекції	1,2,3,4,5,6,7,8
Бали	Максимальна кількість за конспект – 5
№ семінарського заняття	1,2,3,4,5,6,7
Бали	Виступ на семінарському занятті оцінюється максимально в 5 балів. Експрес-опитування оцінюється максимально в 2 бали. Активність на занятті (доповнення, участь у дискусії та ін.) оцінюється максимально в 3 бали
Види самостійної роботи	Ведення тематичного словника, опрацювання літератури з кожної теми за формою, яка обирається самостійно (план-конспект, опорний конспект, тези, таблиця, схема тощо), написання рефератів, підготовка презентацій, тести
Вид самостійної роботи	Тест і ведення термінологічного словника
Бали	10 і 5
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота
Бали	10
Підсумковий контроль	Залік

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення дисципліни

7.1 Нормативно-правова база:

1. Про атестацію наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації : Закон України : проєкт. *Бюлетень ВАК України*. 2008. № 8.
2. Про вищу освіту : Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 37-38. Ст. 2004.
3. Про інформацію : Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. С. 650.

4. Про професійно-технічну освіту : Закон України №102/98-ВР, зі змінами від 19 грудня 2006 р. URL: [http:// www/osvita.org.ua/pravo/law_04/](http://www.osvita.org.ua/pravo/law_04/) (дата звернення: 12.01.2019).
5. Директива 2004/114/ЕС ради від 13 грудня 2004 року «Про умови допуску громадян третіх країн з метою навчання, участі в обміні учнями, неоплачуваної професійної підготовки або волонтерської діяльності». *Офіційний журнал*. 2004. L 375/12.
6. Директива 2005/71/ЕС Ради від 12 жовтня 2005 року «Про спеціальну процедуру допуску громадян третіх країн з метою наукових досліджень». *Офіційний журнал*. 2005. L 289/15.
7. Національна доктрина розвитку освіти: затв. Указом Президента України від 17 квітня 2002 р. № 347. *Освіта України*. 2002. № 33. С. 4–6.
8. Галузева концепція розвитку неперервної педагогічної освіти URL: http://docs.google.com/viewer?url=http://mon.gov.ua/files/normative/2013-08-15/1691/nmon_+1176_14082013.doc&embedded=false (дата звернення: 10.12.2018).

7.2.Основна:

9. Андрущенко В.П., Савельєв В.Л. Теоретико-правові основи освіти : огляд порядку денного. К.: «МП Леся». 2010. 368 с.
10. Андрущенко В.П. Освіта як ключовий чинник сучасних цивілізаційних процесів. Теоретико-правові основи освіти: філософія, теорія, практика : монографія / за ред. В. П. Андрущенко. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. С.13–33.
11. Біла книга національної системи освіти України. Академія педагогічних наук України. / за ред. В.Г. Кременя. К., 2009. 186 с.
12. Бобрицька В.І. Теоретико-правові основи освіти в педагогічних рефлексіях. *Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти* : матеріали Всеукр. науково-практичної конференції 15 грудня 2010 р. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. С. 48 – 50.
13. Бобрицька В.І. Теоретико-правові основи освіти України у сфері інформатизації освіти. Теоретико-правові основи освіти: філософія, теорія, практика : монографія / За ред. В. П. Андрущенко;– Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. С. 272–316.
14. Болонський процес у фактах і документах (Сорбонна-Болонья-Саламанка-Прага-Берлін): упоряд. М.Ф.Степко, Я.Я.Болюбаш, В.Д.Шинкарук та ін. Тернопіль: Вид-во «Економічна думка» ТАНГ, 2003р. 60 с.

15. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: монографія / В.Ю. Биков. – К.: Атіка, 2008. – 684 с.
16. Бойко А. І. Проблеми розвитку системи освіти в умовах ринкових трансформацій. *Вища освіта України*. 2008. № 2. С. 35–37.
17. Вернидуб Р. М. Забезпечення європейських стандартів якості вищої освіти на інституційному рівні. *Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Сер. 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. Вип. 27. С. 25–33.
18. Вернидуб Р. М. Проблеми модернізації освітнього простору в умовах інституційних трансформацій глобального суспільства. Теоретико-правові основи освіти: філософія, теорія, практика : монографія / За ред. В. П. Андрущенко. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. С.203–229.
19. Гальперіна В. О. Теоретико-правові основи освіти в трансформаційному суспільстві: соціально-філософський аналіз: автореф. дис. ... ступеня канд. філософ. Наук : Інститут вищої освіти НАПН України. К., 2003. 17 с.
20. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
21. Іванюк І. Теоретико-правові основи освіти: навчальний посібник. К.: Таксон, 2006. 226 с.
22. Клепко С. Ф. Філософія освіти в Європейському контекст : монографія. Полтава : ПОППО, 2006. 328 с.
23. Кремень В. Г. Система освіти в Україні: Сучасні тенденції і перспективи. *Професійна освіта: педагогіка і психологія* / ред. Т. Левовицький, І. Вільш, І. Зязюн, Н. Ничкало. Київ-Ченстохова, 2000. С. 11 – 31.
24. Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору. *Педагогічна думка*. К., 2009. 520 с.
25. Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. *Людина. Освіта. Соціум*. К.: «Грамота», 2007. 576 с.
26. Козієвська О.І. Законодавчо-нормативне забезпечення процесів академічної мобільності: європейський досвід. *Вища освіта України*. Тематичний випуск «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу». 2013. № 3 (додаток 2). С. 238 – 243.
27. Луговий В. І., Слюсаренко О.М., Таланова Ж.В. Рамка кваліфікацій та система гарантування якості національної вищої освіти: труднощі реалізації. *Вища освіта України*. Додаток 4. 2010. С. 257–265.
28. Луговий В. І., Таланова Ж.В. Національна рамка кваліфікацій: розуміння і реалізація. *Проф.-техн. освіта*. 2010. № 1. С. 5–9.

29. Національний освітній глосарій: вища освіта / за ред. Д. В. Табачника і В. Г. Кременя. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. 100 с.
30. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. *Статистичний збірник*. К.: Державна служба статистики України, 2014. 314 с.
31. Теоретико-правові основи освіти: філософія, теорія, практика : монографія / За ред. В. П. Андрущенка. К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. 484 с.
32. Сисоєва С. О., Соколова І.В. Проблеми неперервної професійної освіти : *тезаурус наукового дослідження : наук. Вид НАПН України*, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, МОН, Маріупольський держ. гуманіт. ун-т. К. : Вид. дім «ЕКМО», 2010. 362 с.
33. Створення загальноєвропейського простору вищої освіти. Комюніке конференції міністрів, відповідальних за вищу освіту. / в кн. : Вища освіта України і Болонський процес: навчальний посібник/ за ред. В.Г. Кременя. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2004. С.151.
34. Субіна О.О. Основні засади освітньої політики європейських держав щодо формування професійних і особистих якостей викладача. Теоретико-правові основи освіти: філософія, теорія, практика : монографія / за ред. В. П. Андрущенка. К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. С.454–482.

7.3 Допоміжні інформаційні джерела

35. Квієк М. Університет і держава: вивчення глобальних трансформацій. К.: Таксон, 2009. 277 с.
36. Теоретико-правові основи освіти: філософія, методологія, практика : міжнар. наук.-практ. конф., 23 – 24 жовтня 2013 р. : зб. матеріалів. К.: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2014. 285 с.
37. Веймер Д.Л., Вайнінг Е.Р. Аналіз політики: концепція і практика. К. : Основи, 2000. 654 с.
38. Гелпі Е. Освіта та еволюція держави. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2002. №3. С. 145–158.
39. Дем'янчук О. Глобалізація вищої освіти: огляд сучасних світових проблем. *Людина і політика*. 2002. № 1. С. 75 – 82.

7.4 Інформаційні ресурси

40. Гриценчук О.О. Теоретико-методологічні засади та нормативно-правове забезпечення застосування ІКТ у процесі вивчення суспільствознавчих дисциплін середньої загальноосвітньої школи (порівняльний аспект).

Звітна наукова конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України: матеріали наукової конференції. Київ: ІТЗН НАПН України, 2011. С.12–13.

41. Щодо затвердження Примірного Положення про академічну мобільність студентів вищих навчальних закладів України. Наказ МОН України № 635 від 29.05.2013 року. URL : http://osvita.ua/legislation/Visha_osvita/36037/ (дата звернення 13.09.2019)
42. Інформаційно-аналітичні матеріали щодо освіти, науки та інтелектуальної власності. Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти./ URL: http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/publish/article?art_id=62353&cat_id=62297 (дата звернення 15.10.2019).
43. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. К.: Ленвіт, 2006. 35 с. URL: <http://www.enqa.eu/files/ESG%20in%20Ukrainian.pdf> (дата звернення 12.06.2019).
44. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року (проект). URL : <http://www.mon.gov.ua> (дата звернення 15.05.2019).
45. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки (проект) URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf> (дата звернення 20.12.2020).
46. Хриков Є.М. Теоретико-методологічні засади моніторингу якості професійної підготовки URL : <http://prof.osvita.org.ua/uk/career/articles/2> (дата звернення 14.12.2018).
47. Національна рамка кваліфікацій. Постанова КМ України від 23 листопада 2011 р. № 1341. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 08.07.2019).
48. Козюбра М. Загальнотеоретичне правознавство: стан та перспективи. *Право України*. № 1. 2010. URL : <http://www.info-prensa.com/article-165.html> (дата звернення 12.05.2019).
49. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. *Законодавство України*. URL: <http://www.mon.gov.ua.pdf> (дата звернення 15.05.2019).
50. Професійно-технічна освіта. МОН України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua> (дата звернення 15.05.2019).
51. Процедури якості європейської вищої освіти: бачення майбутнього/ URL^ <http://www.enqa.eu/projectitem.lasso?id=359&cont=projDetail> (дата звернення 08.07.2019).

52. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII. *Освіта в Україні*: Нормативна база. URL: <http://www.mon.gov.ua> (дата звернення 15.05.2019).
53. Про вищу освіту : Закон України від 1 липня 2014 року №1556-VII. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 08.07.2019).
54. Обговорення Проекту Концепції розвитку освіти України на 2015 – 2025 роки. URL: <http://www.mon.gov.ua>.
55. Національна рамка кваліфікацій. Постанова КМ України від 23 листопада 2011 р. № 1341. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 08.07.2019).
56. Педагогічна конституція Європи. Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи. URL: [http://www.arpue.org/index.php/ru/publykatsyy/pedagogicheskaya-konstitutsiya-evropy/141-pedahohichna-konstytutsiia-yevropy-1\(lfnf](http://www.arpue.org/index.php/ru/publykatsyy/pedagogicheskaya-konstitutsiya-evropy/141-pedahohichna-konstytutsiia-yevropy-1(lfnf) (дата звернення 23.04.2018).
57. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листопада 2015 р №848-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 12.03.2019).
58. Про професійно-технічну освіту : Закон України від 10 лютого 1998 року №103/98-ВР. URL: www.mon.gov.ua (дата звернення 20.04.2019).
59. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року від 25 червня 2013 року (схвалена Указом Президента України) URL: <http://www.mon.gov.ua> (дата звернення 12.04.2020).
60. Рашкевич Ю. Актуальні завдання впровадження ідей Болонського процесу в Україні. : <http://www.bolong-center.com> (дата звернення 19.03.2019).
61. International Standard Classification of Education. ISCED 2011 / UNESCO [Electronic resource]. URL: <http://www.uis.unesco.org/en/pub/pub> (дата звернення 12.04.2019).